

Nr 185.

Av herr **Lindhagen**, om vissa ändringar i de sociala arrendelagsbestämmelserna.

Otroligt mycket har under tjugufem år skrivits, yrkats och kompromissats om rättsskydd för innehavarna av s. k. sociala arrenden, medan de väntat på den frilösning, som även mot jordägarens vilja borde på mera betryggande villkor unnas dem. Många och farliga luckor finnas i de antagna författningarna.

Grundläggande bör väl vara, att lagen omfattar alla de arrenden, som den avser att stödja och icke minst de mindre bland dem. En myckenhet av dessa arrenden utestänges genom de nuvarande bestämmelserna om viss minimiareal från lagen. Bolag börja såsom det visar sig i utsträckt omfattning kringgå lagen genom att kontraktsevenligt upplåta allenast så stor del av det brukade området, att denna del ej uppnår minimigränsen.

Minimitiden för bolagsarrenden är bestämd till 15 år. Det finns då ingen rimlig mening, att minimitiden för fideikommissarrenden bestämts till allenast 10 år och all tidsbestämmelse för arrenden under andra gods utslutits. Detta är, särskilt genom bondeförbundets tillskyndan, endast ett för övrigt onödigt medgivande åt jordägarna på bekostnad av det samhälleliga ändamålet.

Rätt för arrendator att vid arrendetidens utgång erhålla förnyelse av arrendet (optionsrätt) förordades av jordkommissionen och detta enhälligt, såvitt rör bolagsarrenden. Förslaget avslogs av statsmakterna. En arrendator, för vilken den lagstadgade tiden utgått, får sedan sitta kvar utan skydd, så länge jordägaren medger det. Är detta en rättsordning och det skydd för hemmet och arbetet, som vederbör?

Statsmakterna ha till sist ej velat veta av någon kontroll över lagens tillämpning. Denna omtanke är fortfarande verkningslöst lagd på den svagare parten, som skulle skyddas. Han har ju »rätt» att stämma till domstol! Lagen kommer mångenstädes icke till någon tillämpning. Kontrakten äro ofta olagliga. Lagen kringgås såsom ovan sagts även på andra sätt. Om en arrendator söker stå på sin rätt, äventyrar han att icke tilldelas arbetsförtjänst eller kan emotse uppsägning.

Dylika missförhållanden måste oavlåtligen blottas, så länge man låter dem bestå. Det hemställes därför,

att riksdagen ville besluta sådana ändringar och tillägg till gällande sociala arrendebestämmelser att:

1) minimiarealen för arrenden, som skola falla under lagen, sänkes effektivt;

2) arrendetiden för arrenden under fideikommiss och för arrenden under sådana gods, för vilka tidsbestämelse saknas, bestämmes till 15 år;

3) rätt till förnyelse av arrende (optionsrätt) medges arrendator vid utgången av den stadgade minimi-tiden;

4) kontroll vinnes på lagens tillämpning.

Eventuellt yrkas framställning till Kungl. Maj:t i ett eller flera av ovannämnda syften.

Stockholm den 21 januari 1929.

Carl Lindhagen.
